

вибуховими речовинами органами та підрозділами Національної поліції України в умовах воєнного стану.

1. Юнін О. С., Шевченко С. І. Кримінально-правове забезпечення воєнної безпеки України. С. 823-846. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/322/8792/18393-1>.
2. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за грудень 2018 року. Офіс Генерального прокурора: офіційний веб-сайт. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=205797.
3. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за грудень 2019 року. Офіс Генерального прокурора: офіційний веб-сайт. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=208205.
4. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за грудень 2020 року. Офіс Генерального прокурора: офіційний веб-сайт. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=210855.
5. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за грудень 2021 року. Офіс Генерального прокурора: офіційний веб-сайт. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=215627.
6. Єдиний звіт про кримінальні правопорушення по державі за грудень 2022 року. Офіс Генерального прокурора: офіційний веб-сайт. URL: https://old.gp.gov.ua/ua/file_downloader.html?_m=fslib&_t=fsfile&_c=download&file_id=225262.
7. Шаблістий В. В., Березняк В. С., Каторкін Р. А. Кримінальні правопорушення, пов'язані з ухиленням від призову на військову службу як акти посягання на воєнну безпеку України. С. 736-760. URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/322/8789/18390-1>.
8. Про особливості видачі громадянам України дозволу на придбання, зберігання та носіння мисливської зброї та набоїв до неї під час дії воєнного стану: наказ МВС України від 01.03.2022 № 170. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0273-22#Text>.

УДК 351.74

DOI: 10.31733/17-03-2023-27-29

Валерій СОКУРЕНКО

ректор Харківського національного
університету внутрішніх справ,
доктор юридичних наук, професор,
член-кореспондент НАПрН України,
Заслужений юрист України

ПРОЄКТИ ПРАВООХОРОННОГО СПРЯМУВАННЯ МВС УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА ДЕРЖАВИ

Військова агресія росії проти України суттєво змінила безпековий ландшафт нашої країни та сприяла корінній трансформації діяльності суб'єктів сектору безпеки та оборони країни, зокрема Міністерства внутрішніх справ.

Зараз основні зусилля МВС зосереджуються на забезпеченні безпечного середовища для існування та розвитку вільного суспільства через формування та реалізацію державної політики у сфері внутрішніх справ, зміцнення довіри до органів системи МВС з боку суспільства, розвитку України як безпечної європейської держави, в основі якої лежать інтереси її громадян.

Для досягнення задекларованих цілей у 2022 році міністром внутрішніх справ України Денисом Монастирським було представлено безпекові проєкти, спрямовані на формування та розвиток безпекового середовища нашої країни. Ключовим серед зазначених ініціатив є проєкт «Безпечна країна». За словами керівництва МВС, ця ініціатива не містить проєкти, які вже реалізуються, насамперед йдеться про те, щоб удосконалити безпекову ситуацію в Україні шляхом впровадження інноваційних підходів у зазначеній сфері суспільних відносин [1].

«Безпечна країна» – це автоматизована система забезпечення громадської безпеки, яка базується на моніторингу, прогнозуванні, запобіганні можливим загрозам і правопорушенням та оперативному реагуванні на них. Вона передбачатиме побудову багаторівневої системи управління безпекою України, підвищення загального рівня

громадської безпеки, правопорядку і безпеки середовища проживання та взаємодії міжвідомчих сил і служб. Система моніторингу дозволить слідкувати за безпекою не лише на автошляхах, у громадських місцях, але й на об'єктах соціальної інфраструктури, зокрема у закладах освіти.

Алгоритм у разі виявлення правопорушника або потенційно небезпечної особи за допомогою системи розпізнавання обличчя надсилає інформацію до центральної платформи, на якій оператор перевіряє її на співпадіння. Після цього платформа автоматично надсилає сповіщення уповноваженій особі. Також система здатна розпізнавати автомобільні номери понад 70 країн світу та порівнювати їх із наявними базами. При виявленні авто в розшуку платформа повідомляє оператора, який підтверджує дані та передає поліції.

Алгоритми системи «Безпечна країна» також здатні здійснювати моніторинг якості повітря. Датчики системи можуть відстежувати концентрацію в повітрі таких речовин, як діоксид азоту, оксид азоту, діоксид сірки, оксид вуглецю, бензол, метилмеркаптан, важкі метали, формальдегіди. Якщо від датчика надійде сигнал про перевищення одного з параметрів, то система сповістить про це оператора ситуаційного центру.

Як зазначають розробники проєкту, система «Безпечна країна» дозволить:

- зменшити час реагування відповідних служб на інциденти на 25-30 %;
- підвищити безпеку середовища проживання громадян;
- прискорити розкриття правопорушень;
- знизити криміногенну ситуацію на 35-40 %;
- покращити інвестиційну привабливість міст України;
- зменшити кількість потерпілих під час виникнення надзвичайних ситуацій на 8-10 % [2].

Органічною частиною проєкту «Безпечна країна» є підсистема «Безпека публічних просторів». У її межах у всіх обласних центрах України пропонується:

- забезпечити встановлення на залізничних та автовокзалах металошукачів і сканувальних машин для багажу, а також забезпечити інтеграцію камер відеоспостережень до комплексу «Безпечна країна»;
- внести зміни до Державних будівельних норм щодо проєктування, реконструкції і розширення ТЦ, ТРЦ (ТРК) у частині встановлення вимог до наявності таких засобів безпеки, як металошукачі, сканери, відеокамери з підключенням до цифрової платформи «Безпечна країна»;
- забезпечити цілодобове чергування на в'їздах до кожного з міст з населенням понад 200 тис. осіб сил для охорони громадського порядку (НПУ, НГУ), екстреної медичної допомоги та підрозділів пожежної безпеки;
- в містах з населенням понад 200 тис. осіб на вході до всіх ТРЦ забезпечити присутність поліції охорони ТРЦ.

Наступним проєктом є запровадження єдиної системи екстрених викликів «112», ідея якої виникла ще у 2006-2007 роках. У 2012 році у зв'язку з проведенням Євро-2012 Верховна Рада України ухвалила Закон «Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112» [3], однак тривалий час його положення не були реалізовані належним чином.

Основна мета проєкту – це повна зміна моделі здійснення екстрених комунікацій під час виникнення надзвичайних ситуацій або вчинення правопорушень. До сьогодні в Україні діє телекомунікаційна інфраструктура, яка дісталася нам у спадок з радянських часів, а екстрені номери 101, 102, 103 особливо не модернізувалися. Крім того, стара інфраструктура використовує комутацію екстрених викликів на наземному обладнанні за географічним принципом, що не повною мірою здатне забезпечити її стабільність. Наприклад, під час бойових дій у багатьох містах нашої країни наземна частина телекомунікаційної інфраструктури зазнавала значних пошкоджень, унаслідок чого комунікація екстрених служб із населенням була втрачена. Тому основне завдання на сьогодні – це зміна принципу маршрутизації екстрених викликів, що не залежатимуть від наземної комунікаційної інфраструктури. Диспетчер на місці визначатиме сили та засоби реагування за чіткою методикою, коли отримає узагальнену інформаційну картку події.

У вересні 2022 року був ухвалений Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112» [4]. Зокрема, цим нормативним актом передбачено, що на ділянках доріг, вулиць та на залізничних переїздах встановлюються відповідні дорожні

знаки з інформацією про найближчий заклад охорони здоров'я, який може забезпечити надання екстреної медичної допомоги або іншої медичної допомоги, напрямок руху та відстань до нього, а також про телефонний номер виклику екстреної медичної допомоги 103 та екстрену комунікацію за єдиним телефонним номером 112. Також визначено, що:

- до суб'єктів системи «112» належать служба 112, оперативно-диспетчерські служби та підрозділи екстреної допомоги населенню;
- служба 112 є точкою приймання безпекових викликів (PSAP);
- та структурним підрозділом установи, що належить до сфери управління Міністерства внутрішніх справ України;
- служба 112 забезпечує доступ до єдиного телефонного номера 112 та телефонних номерів екстрених служб 101, 102, 103 та 104 всім особам, які перебувають на території України, в тому числі особам з інвалідністю та особам, які не володіють державною мовою, за допомогою голосових дзвінків та інших технічних засобів електронних комунікацій;
- оператори служби 112 здійснюють екстрені комунікації, обробляють їх, невідкладно передають інформацію про такі комунікації, їх аудіозаписи та інші дані (за наявності) відповідним оперативно-диспетчерським службам.

Також у поточному році було внесено зміни до постанови КМУ від 17 жовтня 2012 р. № 1031 «Про затвердження Порядку функціонування системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112». Приведено Порядок, зокрема Регламент проходження інформації у системі 112, у відповідність до термінології, визначеної в Законах України «Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112» та «Про електронні комунікації». Визначено Міністерство внутрішніх справ України відповідальним за створення системи 112.

Таким чином на сьогодні створено відповідні нормативні та організаційні підстави щодо подальшого розвитку екстреної допомоги населенню в умовах воєнного стану.

Як висновок зазначимо, що в умовах військової агресії МВС України ініціює дієві проекти правоохоронного спрямування, які здатні забезпечити захист прав і свобод громадян, протидію злочинам та іншим правопорушенням, а також зміцнити безпекове середовище держави.

1. Денис Монастирський презентував проекти МВС для формування безпекового середовища в Україні. Урядовий портал: офіційний сайт від 07.10.2022 р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/denys-monastyrskiy-prezentuvav-proekty-mvs-dlia-formuvannia-bezpekovoho-seredovyscha-v-ukraini>.

2. Бондаренко І. МВС активно залучає територіальні громади до впровадження цифрового проекту «Безпечна країна». Портал МВС: офіційний сайт від 21.02.2022 р. URL: <https://mvs.gov.ua/uk/news/mvs-aktivno-zalucaje-teritorialni-gromadi-do-vprovadzennya-cifrovogo-projektu-bezpecna-krajina-igor-bondarenko>.

3. Про систему екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112: Закон України від 13.03.2012 р. № 4499-VI. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4499-17>.

4. Про внесення змін до деяких законів України щодо вдосконалення системи екстреної допомоги населенню за єдиним телефонним номером 112: Закон України від 07.09.2022 р. № 2581-IX. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2581-20>.